

Vergaderjaar 2023–2024

33 997

Vliegkamp MH17

Nr. 182

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 24 juni 2024

Aan de vooravond van de tienjarige herdenking van het neerhalen van vlucht MH17 informeer ik hierbij uw Kamer, mede namens de Minister van Justitie en Veiligheid en de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, over de bijzondere herdenking dit jaar, het symposium over slachtofferhulp bij luchtvaarttrampen en het initiatief van de Stichting Vliegkamp MH17 voor een informatie- en documentatiecentrum. Tevens informeer ik uw Kamer over de stand van zaken in de twee internationale juridische procedures die Nederland tegen de Russische Federatie is gestart voor diens rol bij het neerhalen van vlucht MH17.

Het kabinet zet zich onverminderd op verschillende manieren in om waarheidsvinding, gerechtigheid en rekenschap voor alle 298 slachtoffers van het neerhalen van vlucht MH17 en hun nabestaanden te bewerkstelligen. Dit was, is en blijft een prioriteit voor Nederland.

Herdenking tien jaar MH17

De Stichting Vliegkamp MH17 organiseert ieder jaar op 17 juli, bij het Nationaal Monument MH17 te Vijfhuizen, een herdenking van de slachtoffers van vlucht MH17 voor de nabestaanden. De Stichting ontvangt subsidie voor de uitvoering van haar activiteiten, waaronder de herdenking. Dit jaar is het tien jaar geleden dat vlucht MH17 werd neergehaald. Om die reden is de herdenking deze keer anders van aard, met meer genodigden uit binnen- en buitenland. De herdenking is enkel toegankelijk voor nabestaanden en genodigden, en zal live worden uitgezonden door de NOS. Een livestream van de herdenking kan via www.mh17.org worden gevolgd. Het kabinet beseft dat deze herdenking opnieuw veel emoties kan oproepen en leeft intens mee met de nabestaanden en andere betrokkenen.

Symposium hulp aan slachtoffers en nabestaanden van luchtvaartrampen

De Internationale Burgerluchtvaart Organisatie (ICAO) organiseert iedere drie jaar in samenwerking met een gastland een symposium gericht op hulp aan slachtoffers en nabestaanden van luchtvaartrampen: *ICAO Symposium on Assistance to Aircraft Accident Victims and their Families*. Nederland heeft mede op verzoek van de Stichting Vliegcrash MH17 aangeboden gastland te zijn voor het symposium, in dit herdenkingsjaar van het neerhalen van vlucht MH17. Vlucht MH17 is geen separaat onderdeel van het symposium, maar in het programma zal ruimte zijn om ervaringen te delen over geboden slachtofferhulp aan de nabestaanden van de slachtoffers van het neerhalen van vlucht MH17. Het symposium zal van 26 tot en met 28 november 2024 in Haarlem plaatsvinden.

Informatie- en Documentatiecentrum

De Stichting Vliegcrash MH17 heeft in gesprek met het kabinet op 18 december 2023 de wens geuit alle informatie rondom vlucht MH17 te borgen in een op te richten Informatie- en Documentatiecentrum MH17 in de nabijheid van het MH17 monument in Vijfhuizen. Dit onderwerp is ook tijdens het Commissiedebat MH17 van 5 juli 2023 aan de orde gekomen. De Stichting heeft een adviesbureau opdracht gegeven voor een quick-scan naar de mogelijkheden en kosten van een informatie- en documentatiecentrum. Het kabinet zal de uitkomsten van de quick-scan met de Stichting bespreken en de mogelijkheden zorgvuldig wegen.

ICAO-Raad

Op 14 maart 2022 is Nederland samen met Australië een procedure bij de Raad van de ICAO (ICAO-Raad) gestart tegen de Russische Federatie. Australië en Nederland vragen de ICAO-Raad vast te stellen dat de Russische Federatie haar verplichtingen onder het Verdrag van Chicago inzake de burgerluchtvaart geschonden heeft door het onrechtmatig gebruik van een wapen tegen een burgerluchtvaartuig tijdens de vlucht, en om daaraan rechtsgevolgen te verbinden, waaronder een vergoeding van de geleden schade. Op 17 maart 2023 heeft de ICAO-Raad besloten bevoegd te zijn om de eisen van Australië en Nederland inhoudelijk te behandelen. De eerste hoorzitting bij de ICAO-Raad over de feitelijke onderbouwing van de claims vond plaats op 18 en 20 juni jl. Op 17 juni heeft de Russische Federatie zich echter teruggetrokken uit de procedure en is dan ook niet verschenen tijdens voornoemde hoorzittingen. De procedure bij de ICAO-Raad wordt, conform de geldende regels, zonder de Russische Federatie voortgezet. Uw Kamer werd eerder over de ICAO-procedure geïnformeerd (Kamerstukken 33 997, nrs 172, 175, 176, 177, 178). Een tweede hoorzitting over de juridische onderbouwing van de claims zal plaatsvinden in het najaar.

EHRM

Op 10 juli 2020 heeft het kabinet een statenklacht bij het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) tegen de Russische Federatie ingediend vanwege schendingen van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens in verband met de rol van Rusland bij het neerhalen van vlucht MH17. Hiermee steunt het kabinet de individuele klachtprocedures van nabestaanden maximaal en komt het kabinet op voor alle 298 slachtoffers en hun nabestaanden. Het EHRM heeft de statenklacht op 25 januari 2023 ontvankelijk verklaard. Op 12 juni jl. vond een hoorzitting plaats over de inhoudelijke aspecten van de statenklacht van Nederland tegen de Russische Federatie. Het zal naar verwachting nog een jaar duren voordat het EHRM tot een uitspraak komt.

Uw Kamer werd over deze procedure reeds geïnformeerd (Kamerstukken 33 997, nrs 152, 171).

De Minister van Buitenlandse Zaken,
H.G.J. Bruins Slot